

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ MEKTEPKE SHEKEMGI HÁM MEKTEP
BILIMLENDIRIWI MINISTRILIGI**

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ JOQARÍ BILIMLENDIRIW, ILIM HÁM
INNOVACIYALAR MINISTRILIGI**

**ÁJINIYAZ ATÍNDAGÍ NÓKIS MÁMLEKETLIK PEDAGOGIKALÍQ
INSTITUTÍ**

«Tastiyqlayman»

Oqıw isleri boyınshá prorektor

M.Ibragimov

2025-jil «28» 06

**«QARAQALPAQ ÁDEBIYATÍ TARIYXÍ (XVIII-XIX ásir)»
PÁNI BOYÍNSHA
SILLABUS
(kúndizgi bólim ushın)**

Bilim tarawı:	100000 – Gumanitar
Tálim tarawı:	110000 - Pedagogika
Tálim baǵdarı:	60110800 – Ana tili hám ádebiyatı (Qaraqalpaq tili hám ádebiyatı)

MODUL/ PÁN SILLABUSÍ

Túrkiy tiller fakulteti

60110800 –Ana tili hám ádebiyatı (Qaraqalpaq tili hám ádebiyatı)

Pán atı	Qaraqalpaq ádebiyatı tariyxı (XVIII-XIX ásir)
Pán túri	Májbúriy
Pán kodı	
Jıl	4
Semestr	3
Tálim forması	Kúndizgi
Shınıǵıwlar forması hám semestrlerge ajratılǵan saatlar	120
Lekciya	30
Ámeliy shınıǵıwlar	-
Laboratoriya shınıǵıwları	-
Seminar	30
Óz betinshe tálim	60
Kredit muǵdarı	4
Bahalaw forması	Imtixan
Pán tili	Qaraqalpaq

Pánniń maqseti (PM)

PM1	Talabalarǵa qaraqalpaq ádebiyatı tariyxı XVIII-XIX ásirlerdegi qaraqalpaq ádebiyatınıń rawajlanıw barısı, usı dáwir ádebiyatı wákilleri, dóretiwshiliginiń ideyalıq-tematikalıq, kórkemlik ózgeshelikleri haqqında teoriyalıq bilim, kónlikpe hám túsiniklerin rawajlandırıwdan ibarat.
-----	---

Pándi ózlestiriw ushın zárúr baslanǵısh bilimler

1	Erte dáwir qaraqalpaq ádebiyatı tariyxı
2	Ádebiyattanıwǵa kirisiw

Tálim nátiyjeleri (TN)

	<i>Bilimi jaǵınan</i>
TN1	XVIII-XIX ásirlerdegi qaraqalpaq ádebiyatınıń rawajlanıw barısı haqqında bilimge iye bolıwı kerek;
TN2	XVIII-XIX ásirlerdegi qaraqalpaq ádebiyatı shayırlarınıń ádebiy xızmetleri, qıssaxanlıǵı haqqında bilimderdi iyelewi kerek;
TN3	XVIII-XIX ásirlerdegi qaraqalpaq ádebiyatı wákilleri dóretiwshiliginiń ideyalıq-tematikalıq, kórkemlik ózgeshelikleri haqqında teoriyalıq túsiniklerge iye bolıwı kerek;
TN4	XVIII-XIX ásirlerdegi qaraqalpaq ádebiyatında shayırlar aytısınıń rawajlanıw baǵdarları boyınsha bilimge iye bolıwı kerek;

	<i>Kónlikpe jaǵınan</i>
TN5	XVIII-XIX ásirlerdegi qaraqalpaq ádebiyatınıń rawajlanıw barısı haqqında bilimge iye boladı;
TN6	XVIII-XIX ásirlerdegi qaraqalpaq ádebiyatı shayırlarınıń ádebiy xızmetleri, qıssaxanlıǵı haqqında bilimlerde iyeleydi;
TN7	XVIII-XIX ásirlerdegi qaraqalpaq ádebiyatı wákilleri dóretiwshiliginiń ideyalıq-tematikalıq, kórkemlik ózgeshelikleri haqqında tereń teoriyalıq bilimlerde ózlestiredi
TN8	XVIII-XIX ásirlerdegi qaraqalpaq ádebiyatında shayırlar aytısınıń ózgesheliklerin úyrenedi.

Pán mazmunı

Shınıǵıwlar forması: lekciya (L)	
L1	Kirisiw. XVIII ásirdegi qaraqalpaq mádeniy-ádebiy ortalıǵı hám ádebiy baylanıslar
L2	Jiyen jıraw Amanlıq ulınıń ómiri hám dóretiwshilik jolı
L3	XIX ásirdegi qaraqalpaq lirikasınıń janrlıq ózgeshelikleri hám klassifikaciyası
L4	Kúnxoja Ibrayım ulınıń ómiri hám dóretiwshilik jolı
L5	Ájiniyaz Qosıbay ulınıń ómiri hám dóretiwshilik jolı
L6	Ájiniyaz shıǵarmalarınıń janrlıq ózgeshelikleri.
L7	Ájiniyaz hám Shıǵıs poeziyası dástúrleri.
L8	¹XIX ásirdegi ádebiyat úlğileri. Negizgi baǵıtlar menen aǵımlar.
L9	Berdaq Ğarǵabay ulınıń ómiri hám dóretiwshilik jolı
L10	Berdaqtıń dástanlıq shıǵarmaları
L11	Berdaqtıń shejire janrındaǵı shıǵarması
L12	²XIX ásirdegi aytıs óneri
L13	Ótesh Alshınbay ulınıń ómiri hám dóretiwshilik jolı
L14	Sarıbay shayırdıń ómiri hám dóretiwshiligi
L15	Gúlmurat shayırdıń ómiri hám dóretiwshiligi
Shınıǵıwlar forması: seminar (S)	
S1	XVIII ásirdegi qaraqalpaq ádebiyatınıń tariyxıy rawajlanıw tendenciyası
S2	Jiyen jırawdıń «Posqan el» tolǵawı
S3	Jiyen jırawdıń «Ullı taw» tolǵawı
S4	Kúnxojanıń nalish hám publicistikalıq qosıqları
S5	Kúnxojanıń yumor-satiralıq qosıqları
S6	Ájiniyazdıń didaktikalıq qosıqları

¹ Хандық дәуіріндегі қазақ әдебиеті. Өл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті. Алматы, 2024.

² Хандық дәуіріндегі қазақ әдебиеті. Өл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті. Алматы, 2024/

S7	Ájiniyaz shayırdıń nazira janındaǵı qosıqları
S8	Ájiniyaz poeziyasında murabba hám muxammesler
S9	Berdaqtıń publicistikalıq hám nalısh janındaǵı qosıqları
S10	Berdaqtıń yumor-satiralıq shıǵarmaları
S11	Berdaqtıń tariyxıy temadaǵı «Aydos baba», «Ernazar biy» shıǵarmaları
S12	XVII-XIX ásirlerdegi qaraqalpaq shayırlar aytısı
S13	Ótesh shayırdıń kórkemlik dúnyası
S14	Sarıbay – tımsal janrınıń tiykarın salıwshı
S15	Gúlmurat – lirik shayır

№	Óz betinshe tálim (ÓT)	
1.	Seminar hám ámeliy shınıǵıwlarǵa tayarlıq kóriw hám úy jumsların orınlaw	10
2.	Máseleler (kazus)lar dúziw	10
3.	Berilgen dáreklerdi awdarma islew	10
4.	Pán boyınsha belgilengen bir tema boyınsha esse jazıw	10
5.	Ilmiy konferenciyaǵa tezis tayarlaw	10
6.	Berilgen tema boyınsha referat jumısın tayarlaw	10
	Jámi	60

Tiykarǵı ádebiyatlar

1	Мәмбетов К. Ерте дәуірдеги қарақалпақ әдебияты.–Нөкіс:Билим, 1992.
2	Пирназаров А. Жийен хәм Омар шайырлапрдың дөретиўшилиқ шеберликлери. – Нөкіс, Билим, 1992.
3	Мәмбетов К. Әжинияз. – Нөкіс: Билим, 1994.
4	Генжемуратов Б. Әжинияз лирикасының поэтикасы.–Нөкіс:Билим,1997.
5	Жәримбетов Қ. ХІХ әсир қарақалпақ лирикасының жанрлық қәсийетлери хәм раўажланыў тарийхы. – Нөкіс: Билим, 2004.

Qosımsha ádebiyatlar

6	Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалиқ қондаси бўлиши керак. -Тошкент, “Ўзбекистон” 2017.
7	Пахратдинов Ә. Бердақ шайырдың көркемлик дүньясы. – Нөкіс: Қарақалпақстан, 2007.
8	Пахратдинов Ә. Әжинияз шайырдың көркемлик дүньясы. – Нөкіс: Қарақалпақстан, 2014.
9	Қазақ әдебиетінің тарихы. 10 томдық. – 4 том. – Алматы, 2021. – 438 б.
10	Қазақ әдебиетінің тарихы. 10 томдық. – 5 том. - Алматы, 2022. - 431 б.
	Internet saytları
	1. www.tdpu.uz

2. www.pedagog.uz
3. www.ziyonet.uz
4. <https://kazneb.kz/>
5. <https://elibrary.kaznu.kz/ru/>
6. https://ndpi.uz/wp-content/uploads/2020/01/sillabus_xix-%D2%93-%D2%9Baza%D2%9B-%D3%99debieti-.pdf

Talabalarđın pán boyınsha ózlestiriw kórsetkishin qadaǵaalwda tómenđegi ólshemler usınıs etiledi:

Ballardıń bólistiriliwi			
Kúndelik qadaǵalaw	15 ball	15 ball	30 ball
Araqalıq qadaǵalaw	20 ball		20 ball
Juwmaqlawshı qadaǵalaw	50 ball		50 ball
Jámi	100 ball		100 ball

Talabalarđın ózlestiriwin bahalaw ólshemleri:

«A+», «A», «B+» **baha:** talaba materialdı erkin túrde tez ózlestiredi, qátelerge jol qoymaydı, shınıǵırlarda belsene qatnasadı, sorawlarǵa tolıq hám anıq juwap beredi.

«B», «C+», «C» **baha:** talaba materialdı jaqsı ózlestirgen, onı logikalıq jaqtan sáwlelendire aladı, shınıǵırlarda belsene qatnasadı, Sorawlarǵa tolıq hám anıq juwap beredi, biraq onsha áhmiyetli bolmaǵan qátelerge jol qoyadı.

«D+», «D» **baha:** tiykarǵı materiallardı bileği, biraq anıq sáwlelendiriwge qıynaladı, sorawlarǵa juwap beriwde anıqlıq hám tolıqlıq jetispeydi, materiallardı usınıwda ayırım qáteliklerge jol qoyadı, kommunikaciya processinde qıynshılıq sezedi.

«D» (**ótpedi**) **baha:** materiallardı ózlestirmegen, sorawlarǵa juwap bere almaydı, shınıǵırlarǵa qatnaspaydı.

Bahalaw tártibi óz ishine qadaǵalaw túrin (aralıq, kúndelik hám juwmaqlawshı) qamtıp aladı. Talabanıń ózlestiriw dárejesi tómenđegishe jol menen bahalanadı:

Dárejesi	Ballar (procent)	Reyting	
A+	95 – 100 ball	4.5	Ayrıqsha
A	90 – 94 ball	4.0	
B+	85 – 89 ball	3.5	Júdá jaqsı
B	80 – 84 ball	3.0	
C+	75 – 79 ball	2.5	Jaqsı
C	70 – 74 ball	2.0	
D+	65 – 69 ball	1.5	Shártli ótti
D	60 – 64 ball	1.0	
F	59 ball hám onnan tómen	0.0	Ótpedi

Pán oqıtıwshısı haqqında maǵlıwmat

Avtor:	Z.Ktaybekova – Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı «Qaraqalpaq ádebiyatı» kafedrası docenti w.w.a., filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktorı (PhD);
E-mail:	ktaybekova77@mail.ru
Jumis ornı:	Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı,

	Qaraqalpaq ádebiyatı kafedrası
Pikir bildiriwshiler:	I.Mambetov – Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti «Qaraqalpaq ádebiyatı» kafedrası docenti, filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD) H.Allambergenov – Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı «Ózbek ádebiyatı» kafedrası docenti, filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD)

Usı Sillabus Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı oqıw-metodikalıq Keńesiniń 2025 – jil “28” 06 № 11 sanlı májilis bayanlaması menen tastıyqlanǵan.

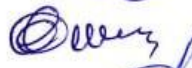

Usı Sillabus Qaraqalpaq ádebiyatı kafedrasınıń 2025 – jil “26” 06 № 11 sanlı májilis bayanlaması menen maqullanǵan.

Oqıw-metodikalıq basqarma baslıǵı:

Túrkiy tiller fakulteti dekanı:

Qaraqalpaq ádebiyatı kafedrası baslıǵı:

Dúziwshi:

 A.Abdiev
 B.Davletov
 A.Seytbekov
 Z.Ktaybekova